

Cyngor Cymuned Llandudoch
St Dogmaels Community Council

Tel: 07493 087151 E-mail: clerk@stdogmaelscc.gov.wales

Web: <http://stdogmaelscc.gov.wales>

BIOAMRYWIAETH A'R AMGYLCHEDD
Llandudoch

Cyngor Cymuned Llandudoch Medi 2025

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 : Adran 6 – Cynllun i Gynnal a Gwella Bioamrywiaeth a Hyrwyddo Gwytnwch

Mae'r adroddiad hwn yn gosod allan yr hyn mae Cyngor Cymuned Llandudoch eisoes wedi ei wneud a'r hyn y mae'n ei fwriadu ar gyfer y dyfodol i gynnal a gwella bioamrywiaeth a hyrwyddo gwytnwch. Roedd Adran 6 dan Ran 1 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn gosod dyletswydd ecosystemau bioamrywiaeth a gwytnwch (y ddyletswydd Ad 6) ar awdurdodau cyhoeddus wrth ymarfer swyddogaethau mewn perthynas â Chymru. Mae'r ddyletswydd Ad6 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cyhoeddus geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth cyn belled ag sy'n gyson ag ymarfer eu swyddogaethau'n briodol, ac wrth wneud hynny hyrwyddo gwytnwch ecosystemau.

Mae chwe nod wedi eu gosod allan yn y **Cynllun Gweithredu Adfer Natur** i Gymru sy'n anelu at helpu datblygu a llywio gweithredu i gydymffurfio â'r ddyletswydd Ad6. Dyma yw'r amcanion hynny:

- Nod 1: Ymgysylltu a chefnogi cyfranogiad a dealltwriaeth er mwyn gwreiddio bioamrywiaeth wrth wneud penderfyniadau ar bob lefel
- Nod 2: Diogelu rhywogaethau a chynefinoedd o brif bwysigrwydd a gwella eu rheolaeth
- Nod 3: Cynyddu gwytnwch ein hamgylchedd naturiol drwy adfer cynefinoedd sydd wedi dirywio a chreu cynefinoedd
- Nod 4: Mynd i'r afael â'r prif bwysau ar rywogaethau a chynefinoedd
- Nod 5: Gwella tystiolaeth, dealltwriaeth a monitro
- Nod 6: Trefnu fframwaith o lywodraethiant a chefnogaeth ar gyfer darparu.

Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) yn gosod allan y nodweddion dilynol mewn gwytnwch ecosystemau:

- Amrywiaeth – yn gyffredinol, mae ecosystemau mwy amrywiol yn fwy gwydn yn erbyn dylanwadau allanol a'u heffeithiau. Mae hyn yn cynnwys amrywiaeth biolegol, daearegol a ffisegol
- Cysylltedd o fewn ecosystemau a rhyngddynt
- Graddfa a Chwmpas – po fwyaf yw chwmpas ecosystem, heb ei darnio, y mwyaf gwydn mae'n debygol o fod
- Cyflwr – mae angen i ecosystemau fod mewn cyflwr iach i weithio'n effeithiol, er mwyn darparu ystod o wasanaethau ecosystem pwysig
- Addasu – gallu ecosystemau i addasu i ddigwyddiadau, gan ddeall nad yw ecosystemau'n statig ac y byddant yn newid ymhen amser.

Mae Cyngor Cymuned Llandudoch wedi cymryd y camau dilynol er mwyn cyfrannu at y nodau hyn a hyrwyddo gwytnwch, a bydd yn parhau i wneud hynny:

Nod 1: Ymgysylltu a chefnogi cyfranogiad a dealltwriaeth er mwyn gwreiddio bioamrywiaeth wrth wneud penderfyniadau ar bob lefel.

- Mae CCLI wedi ymrwymo i gymryd bioamrywiaeth i ystyriaeth:
- Wrth reoli'n barhaus y tir sy'n eiddo iddo, e.e. Y Pinog a Gerddi Alexandra
- Wrth ystyried ceisiadau cynllunio
- Wrth archwilio materion amgylcheddol yn ei ardal, e.e. llygru cyrsiau dŵr neu blanhigion ymledol, ac ati
- Mae'r Cyngor yn trefnu ac yn rhedeg rhaglen o deithiau cerdded a sgysiau thema am ddim dan arweiniad ecolegydd proffesiynol i addysgu a chysylltu trigolion â bioamrywiaeth yr ardal.

Nod 2: Diogelu rhywogaethau a chynefinoedd o brif bwysigrwydd a gwella eu rheolaeth.

- Mae CCLI wedi gwneud neu gefnogi gwaith i gynnal a gwella ardaloedd ar gyfer bywyd gwyllt
- Mae'n monitro cynefinoedd i sicrhau bod ei gynllun rheoli yn effeithiol
- Mae'n gwneud newidiadau yn ei gynllun rheoli yn ôl yr angen i gynnal a gwella cynefinoedd.

Nod 3: Cynyddu gwytnwch ein hamgylchedd naturiol drwy adfer cynefinoedd sydd wedi dirywio a chreu cynefinoedd.

Nod 4: Mynd i'r afael â'r prif bwysau ar rywogaethau a chynefinoedd.

Mae CCLI yn ymrwymo:

- I reoli ardal y Pinog i fod yn garedig i fywyd gwyllt
- I reoli'r ardaloedd wrth ymyl Gerddi Alexandra (SoDdGA), gan weithio gyda CNC, i ddiogelu'r bywyd gwyllt a hefyd i hwyluso defnyddio'r gerddi ar gyfer hamdden
- I edrych am gyfleoedd i wella bioamrywiaeth ar y tir SoDdGA ac o fewn Llandudoch
- I edrych am gyfleoedd i gefnogi peillwyr a bod yn sefydliad sy'n garedig i fywyd gwyllt
- I gefnogi gweithredu bioamrywiaeth yn lleol ac yn y gymuned
- Yn cefnogi gweithredu lleol i wella coridorau bywyd gwyllt i helpu gwella gwytnwch
- Cynnal a diogelu ein hardaloedd o ddiddordeb gwyddonol arbennig.

Nod 5: Gwella ein tystiolaeth, ein dealltwriaeth a'n monitro.

- Mae CC Llandudoch wedi cynnal prosiect Peilot Bioamrywiaeth i fesur bioamrywiaeth a gwytnwch
- Mae gan CCLI raglen monitro ar waith
- Ar ôl y cynllun peilot 3 blynedd, comisiynwyd ecolegydd proffesiynol i wneud arolwg o'r ardaloedd bioamrywiaeth i roi cyngor am y cynllun ac awgrymu camau pellach
- Caiff trigolion eu hannog i gyflwyno'u cofnodion o weld bywyd gwyllt drwy ddalen Facebook y Cyngor "St Dogmaels Goes Wild".

Nod 6: Trefnu fframwaith o lywodraethiant a chefnogaeth ar gyfer darparu.

- Mae'n cynhyrchu cynllun rheoli blynyddol ar sail ei ddarganfyddiadau o'r monitro i ddiogelu a gwella bioamrywiaeth
- Caiff y cynllun ei addasu'n gyson i sicrhau bod ei reolaeth o'i dir yn bodloni'r anghenion ar gyfer cefnogi a gwella bioamrywiaeth a bywyd gwyllt
- Mae'n gweithio'n agos gyda Chyfoeth Naturiol Cymru a chyrff Llywodraeth eraill.

Y Dirwedd, y Pentref a'r Cynefinoedd

Saif Llandudoch ar ymyl ogleddol sir Penfro rhwng y Parc Cenedlaethol ac Aberteifi. Tir amaethyddol tonnog isel ydyw gan mwyaf gydag amrywiaeth o gaeau mawr a bach rheolaidd ac afreolaidd gyda ffiniau o gloddiau yn cael eu rheoli mewn amrywiol ffyrdd, a glannau gorllewinol Afon Teifi.

Ar y tir amaethyddol tonnog mae ffermydd hwnt ac yma a niferoedd cyfyngedig o anheddau ynysig. Caeau mawr a bach rheolaidd ac afreolaidd yw'r patrwm caeau gyda chloddiau a choed mewn cloddiau sy'n cael eu rheoli, a darnau o eithin a rhesi o goed a phrysgwydd ar hyd coridorau nentydd

Prif nodweddion y cynefinoedd yw tir porfa wedi ei wella gyda lefelau isel o dir â'r yn ne yr ardal, darnau bach o goetiroedd llydanddail a chonifferaidd, prysgwydd a rhedyn sy'n ychwanegu diddordeb at y tir porfa sydd wedi ei wella.

Lle mae'r nodwedd hon yn ymestyn i mewn i'r morfa heli a'r twyni wrth ymyl yr aber rynglanwol, mae dylanwadau'r môr lle mae'r môr a'r sych yn cyfarfod yn rhan o forlun arfordirol agored a chyfnwidiol.

Mae poblogaeth Llandudoch yn 1210 (tua 2021) a'r mwyafrif yn byw yn y pentref ei hun a phentrefi bach gwasgaredig a ffermydd yn cyfrannu ar y niferoedd. Ar hyn o bryd mae yma ddwy dafarn, siop a busnes gwerthu/trwsio ceir o fewn ffiniau'r pentref a thafarn/gwesty arall yn Poppit. Mae twristiaeth yn rhan fawr o'r economi i leol, ac mae amrywiaeth o fusnesau gwyliau'n darparu llety. Felly yn ystod y cyfnodau gwyliau prysur mae'r niferoedd lawer yn uwch, ac ymwelwyr dydd eto'n ychwanegu at y niferoedd.

(Cyngor Sir Penfro, 2019)

Tir sy'n Eiddo i'r Cyngor Cymuned

Mae llawer o'r tir sy'n eiddo i'r Cyngor Cymuned yn ffinio ag Afon Teifi sydd wedi ei phennu'n Ardal Cadwraeth Arbennig ¹ ac yn ffinio neu wedi ei phennu'n Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA)² ac mae wedi ei chofrestru'n llain bentref.

Mae'r Cyngor Cymuned yn cydweithio'n agos â Chyfoeth Naturiol Cymru i sicrhau bod y cynlluniau rheoli tir yn cydymffurfio â'r gofynion llym sy'n gysylltiedig â chyfrifoldebau diogelu'r dirwedd naturiol.

Mae'r Cyngor yn paratoi trefn fanwl o gynnal a chadw a thorri cloddiau ac ati bob blwyddyn – mae hyn yn ymgorffori'r gwaith torri ar ei dir amwynder (Gerddi Alexandra) a lleiniau porfa, yn ogystal â'r gwaith ar gyfer y Prosiect Bioamrywiaeth. Caiff y drefn dorri a'r cynllun bioamrywiaeth eu hadolygu a'u haddasu bob blwyddyn yn ôl yr angen ar gyfer y flwyddyn ddilynol. Yn ogystal caiff gwaith ei nodi weithiau fel ymyriad brys a gwneir hyn ar sail 'yn ôl yr angen'. Bydd y Cyngor yn gweithio'n agos, drwy'r Cyngorydd Sir, wrth fonitro ardaloedd eraill nad ydynt yn eiddo i'r CC ond sy'n rhan o gyfrifoldeb Cyngor Sir Penfro.

Rhwng 2021 a 2024 dewisodd y Cyngor redeg prosiect Bioamrywiaeth 'Peilot', a'r nod oedd asesu'r bioamrywiaeth presennol, ei warchod, a lle'r oedd yn bosibl newid ei raglen cynnal a chadw i'w wella. Ar ddiwedd y peilot yn 2024 comisiynwyd Ecolegydd proffesiynol i wneud arolwg o dir sy'n eiddo i'r Cyngor i asesu'r prosiect a gwneud argymhellion pellach. Roedd darganfyddiadau'r adroddiad yn gadarnhaol iawn, a bydd y Cyngor Cymuned yn parhau ei brosiect ac yn gweithredu argymhellion lle bydd hynny'n ymarferol.

Mae Atodiad A yn dangos map o'r tir sy'n eiddo i'r Cyngor Cymuned ac sy'n SoDdGA

Mae Atodiad B yn dangos mapiau a'r drefn dorri ar gyfer 2025-26 ar dir sy'n eiddo i'r Cyngor Cymuned

Mae Atodiad C yn rhoi trosolwg o waith ar Rywogaethau Anfrodorol Ymledol (INNS)

Mae Atodiad D yn dangos y clawr o'r 'Adroddiad Bioamrywiaeth' a gomisiynwyd (ar gael ar wefan y Cyngor)

---

¹ Mae Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) yn diogelu un neu fwy o gynefinoedd arbennig a/neu rywogaethau – ar dir neu yn y dŵr – sy'n cael eu rhestru yn yr [Habitats Directive](#).

² Mae (SoDdGA) yn ddynodiad cadwraeth ffurfiol. Fel rheol mae'n disgrifio ardal sydd o ddiddordeb arbennig i wyddoniaeth oherwydd y creaduriaid neu'r planhigion prin sydd ynddi – neu hyd yn oed nodweddion daearegol neu ffisiolegol pwysig a all fod o fewn ei ffiniau.

Y Pinog

Mae'r tir a elwir 'Y Pinog' yn ffinio â glannau Afon Teifi rynglanwol.

Ardal o ddiddordeb hanesyddol oherwydd ei chysylltiad â mynachod yr Abaty a'r diwydiant pysgota lleol. Mae'r ardal yn aml dan ddŵr. Caiff ei rheoli i warchod cymeriad naturiol glan yr afon. Roedd y Pinog yn un o'r prif ardaloedd a nodwyd yn y cynllun peilot 3-blynedd ar fioamrywiaeth, fel lle ag iddo botensial i'w wella ar gyfer planhigion a phryfed peillio. Bydd pobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd yn ymweld yn aml ar hyd y llwybr cyhoeddus sy'n rhedeg drwy'r ardal. Mae'n boblogaidd gyda phobl sy'n cerdded eu cŵn a'r rheiny sydd am wylïo'r adar sy'n bwydo ar y fflatiau llaid sy'n dod i'r wyneb pan fydd y llanw'n isel.

Y Pinog Llandudoch

Gerddi Alexandra

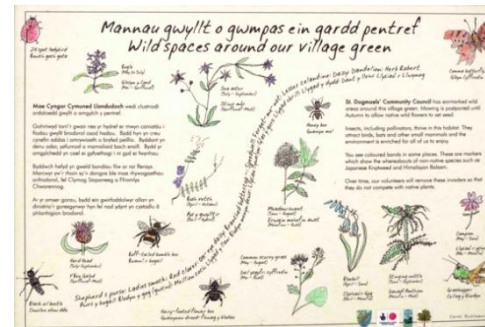

Gerddi Alexandra

Caiff y Gerddi eu rheoli fel man hamdden ffurfiol gyda seddau, meinciau picnic a lle chwarae'r plant. Caiff clogwyni'r afon wrth ymyl gerddi eu rheoli yn unol â chynllun rheoli 10 mlynedd a than drwydded gan Gyfoeth Naturiol Cymru. Nod y rhaglen reoli gyfredol yw cael cydbwysedd rhwng gwarchod y bioamrywiaeth, hwyluso defnyddio fel man hamdden a sicrhau'r golygfeydd dros yr afon.

Gerddi Alexandra yn dangos y "pystion" hanesyddol i sychu rhywidi ar y chwith a ddefnyddid gan y pysgotwyr sân.

Bwrdd Bywyd Gwyllt gan yr arlunydd lleol Carol Kuhlman

Gweithio mewn Partneriaeth

Mae'r Cyngor yn gweithio gydag amrywiol bartneriaid i wella'r amgylchedd leol.

Blwch planhigion sy'n eiddo i Gyngor Cymuned Llandudoch ym Mharc Ceir y Stryd Fawr yng ngofal Merched y Wawr

Yn 2006 ariannodd y Cyngor raglen i reoli'r canclwm (Japanese Knotweed) yn y pentref. Mae cwmpas y pla canclwm wedi lleihau i tua 5% o'r hyn a gafodd ei drin ar ddechrau'r rhaglen. Mae'r Cyngor Cymuned yn dal i gadw llygad ar ei dir a mannau eraill ar gyfer y pla. Rhwng 2011 a 2017 cefnogodd y Cyngor brosiect arall i reoli Jac y Neidiwr (Himalayan Balsam), sydd wedi golygu dileu Jac y Neidiwr bron yn llwyr yn yr ardal.

Roedd Prosiect Perllan y Bobl (2016-2019), sy'n cael ei oruchwylio gan Hanes Llandoch, yn brosiect tair blynedd i wella'r amgylchedd yn ward Llandudoch a'r ardal o gwmpas. Roedd yn cefnogi dileu rhywogaethau ymledol gyda'r nod o greu cyfres o eco-systemau bio-amrywiol ledled yr ardal i annog amgylchedd sy'n garedig i beillwyr. Cafodd perllannau eu plannu ar dir cyhoeddus a thir preifat. Drwy weithio mewn partneriaeth â CADW, crëwyd dôl i flodau gwylltion ar dir yr Abaty. Er i'r prosiect ddod i ben ym mis Tachwedd 2019, mae gwirfoddolwyr yn dal i reoli a chynnal a chadw'r ardaloedd a grewyd yn ystod y prosiect, ac mae'r Cyngor Cymuned yn darparu arian grant (drwy gyfrwng Abaty 900 – Cyfeillion yr Abaty) i helpu gyda'r gwaith hwn.

Bydd y Cyngor yn gweithio'n agos gyda'i Gynghorydd Sir, Cyngor Sir Penfro, Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro a Chyfoeth Naturiol Cymru i fonitro'r amgylchedd leol a mynd i'r afael ag unrhyw broblemau a nodir.

Bydd cyrff cymunedol a gwirfoddolwyr yn helpu cynnal a chadw nifer o'r blychau cyhoeddus a'r mannau cyhoeddus.

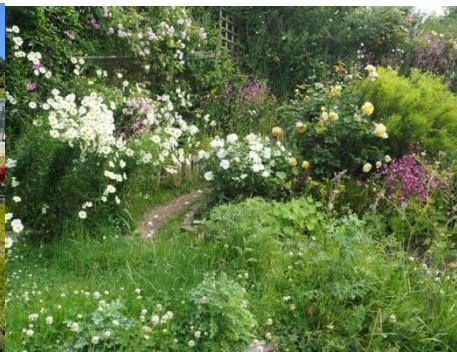
Mae'r Cyngor yn aelod o Bartneriaeth Rhwydwaith Natur Un Llais Cymru, sy'n caniatáu inni rannu ein darganfyddiadau a hefyd i ddysgu gan Gynghorau Tref a Chymuned sydd o'r un duedd â ni.

Pentref Yn Ei Flodau

Bron bob blwyddyn mae'r Cyngor wedi trefnu cystadleuaeth flynyddol boblogaidd Pentref Yn Ei Flodau yn agored i'r trigolion i gyd. Caiff y pentrefwyr eu hannog i anfon ffotograffau o'u gerddi, sydd wedyn yn cael eu barnu. Dyfernir cwpan a thystysgrifau i'r enillwyr. Yn ogystal â bod yn gystadleuaeth 'hwyl', mae'n annog pawb i gadw eu gerddi i bawb gael eu mwynhau, yn enwedig o flaen tai'r trigolion. Fel rhan o'r prosiect bioamrywiaeth, penderfynwyd ychwanegu categori ar gyfer gerddi gwyllt. Caiff hon ei barnu nid yn unig yn ôl pa mor ddeniadol yw'r gerddi, ond a ydynt yn llesol ar gyfer bryfed peillio a bywyd gwyllt yn gyffredinol.

Yr Ardd Wyllt Fuddugol 2023

Yr Orau Mewn Cynwysyddion 2023

Yr Ardd Ffurfiol Fuddugol 2023

Afiechyd Coed Ynn

Fel ym mhobman ledled Prydain, mae'r Afiechyd Coed Ynn wedi lledu yn Llandudoch ac yng Ngorllewin Cymru. Bydd y Cyngor Cymuned yn gyson yn monitro'r coed ar ei dir, ac yn 2021 lluniodd fap manwl o'r holl goed ynn a chynllun manwl sut y byddai'n monitro'r coed sy'n dioddef ac wedyn yn eu torri i lawr. Caiff y coed sy'n dioddef ac sy'n cael eu hystyried yn berygl ar unwaith o ran iechyd a diogelwch, h.y. rhai'n agos at lwybrau troed a lle mae mynediad i'r cyhoedd, eu torri i lawr a bydd y coed sydd ar ôl yn cael eu monitro'n barhaus. Bu un cynghorydd ar gwrs i ddysgu adnabod amrywiol gamau'r afiechyd, a cheir cyngor yn rheolaidd gan Swyddog Coed Sir Benfro. Mae arolwg llawn o gyflwr y coed wedi ei gomisiynu ar gyfer 2025 ac mae'n parhau.

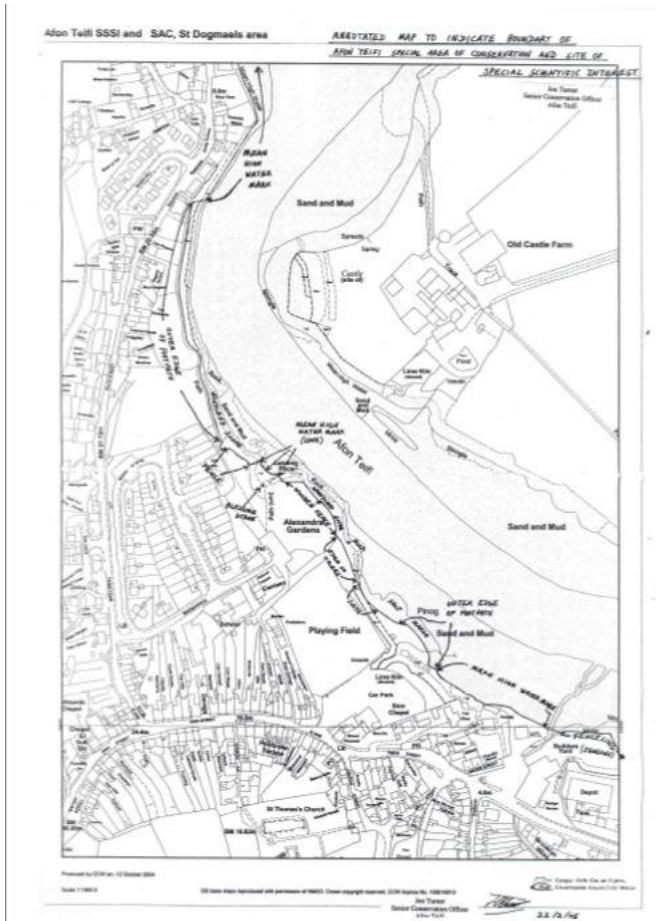
Cafodd y coed a oedd yn dioddef waethaf ac mewn perygl o ddisgyn eu torri i lawr gan contractiwr yn ystod y gaeaf 2021-22. Lle barnwyd ei bod yn ddiogel gwneud hynny, cafodd rhai coed eu tocio i uchder diogel o 2-3 metr yn hytrach na'u cwmpo'n llwyr. Roedd hynny'n cyd-fynd â'r farn mewn cadwraeth gyda'r nod naill ai y byddai'r goeden yn adnewyddu ohoni ei hun ac yn dod i wrthsefyll yr afiechyd, neu o fethu hynny yn dod yn adnodd 'pren marw' defnyddiol ar gyfer chwilod a phryfed. Mae monitro a gwaith cwmpo pellach yn mynd ymlaen yn ôl yr angen.

Onnen yn dioddef o'r Afiechyd ar y Pinog

Atodiad A

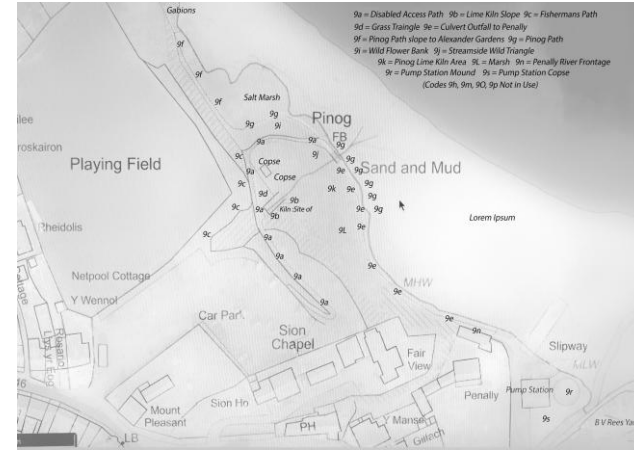
Map yn dangos lleoliad y SoDdGA ar dir sy'n eiddo i'r Cyngor Cymuned

Atodiad B – Mapiau o dir yn eiddo i'r Cyngor Cymuned a'r drefn torri porfa 2025-26

Map Trefn Gerddi Alexandra

Map Trefn y Pinog

ST Doemaets Community Council Cutting Contract for 3 years - 2026-27 to 2028-29 Seasons (Produced September 2025)				
Location	Description of Location	Description of Work	Number of cuts/interventions for year	Map ID
Gianteff Hill Area				
Gianteff Hill	Verge as far as Highway Sign 'Pedestrians in Road'	Full Cut (Next The Daffodil Strip April - June)	12	1 a
Green Meadow Area				
Green Meadow Bank	Green Meadow Bank between pavement and boundary	Full Cut	12	5
Alexandra Gardens - Blessing Stone Area				
Blessing Stone Path and Bench	Access path edge and around bench	Keep path edges trimmed back and clear around bench	12	7 e
Blessing Stone and Jetty	Path around Blessing and Path to Landing Stage	Clear paths of earth and weeds and any over growth. Maintain Drainage channels by Blessing Stone	3	7 f (1)
Blessing Stone	Blessing Stone Trees	Coppice Sycamores by Blessing Stone and approaches	1	7 f (2)
Blessing Stone	Bank Above and Around Blessing Stone	Remove growth from retaining wall and overhanging plants where safe to do so. Remove Weeds around the Stone	2	7 g, 7h
Slope above the Path to Jetty	Slope above path to Landing Stage	Brush Cut Bank to remove Brambles, Gorse etc	1	7 i
Alexandra Gardens - Below Playground				
Sleeper Steeps to Pinog	Sleeper Slope Steeps	Clear Earth and weed from sleeper steeps	1	7 k

Rhan o raglen 2025-26

Map o'r Pentref (Contract Torri Porfa)

Atodiad C

Rhywogaethau Ymledol

Canclwm Japan

Mae Cyngor Cymuned Llandudoch yn dal i drin y Canclwm lle mae'n digwydd ar dir sy'n eiddo i'r Cyngor, ac mae'n talu am drin darnau eraill o dir cyhoeddus lle byddai'r rhywogaeth yn effeithio ar y pentref pe bae'n lledu. Er bod y canclwm wedi lleihau tua 95% ledled y ward, caiff safleoedd eu monitro'n ofalus i sicrhau nad yw'r planhigion yn ailymddangos.

Jac y Neidiwr

Yn dilyn rhaglen o reoli rhwng 2011 a 2017, mae mwyafrif y safleoedd lle'r oedd Jac y Neidiwr yn tyfu nawr yn rhydd o'r planhigyn, gan olygu bod y rhywogaethau brodorol a arferai dyfu yno yn ailymddangos. Er bod y rhan fwyaf o'r Canclwm wedi ei ddileu'n llwyddiannus, mae grŵp bychan o drigolion yn monitro'r ardaloedd gan ddinistrio'r planhigyn lle mae'n ailymddangos.

Eraill

Mae planhigion problemus eraill lle maent yn digwydd yn cael eu dinistrio, ac ymhlith rhywogaethau sydd wedi eu nodi'n ddiweddar a'u dinistrio mae Monbretia (*Crocsmia*) {y Pinog} a'r Afal Dreiniog (*Datura stramonium*) {Traeth Poppit}.

Atodiad D

Rhan o'r adroddiad Bioamrywiaeth

Arolwg Bioamrywiaeth a Rheoli Cadwriaeth

Y Pinog a Gerddi Alexandra, Llandudoch

Lluniwyd ar ran Cyngor Cymuned Llandudoch

gan Steve Halton, Ecolegydd

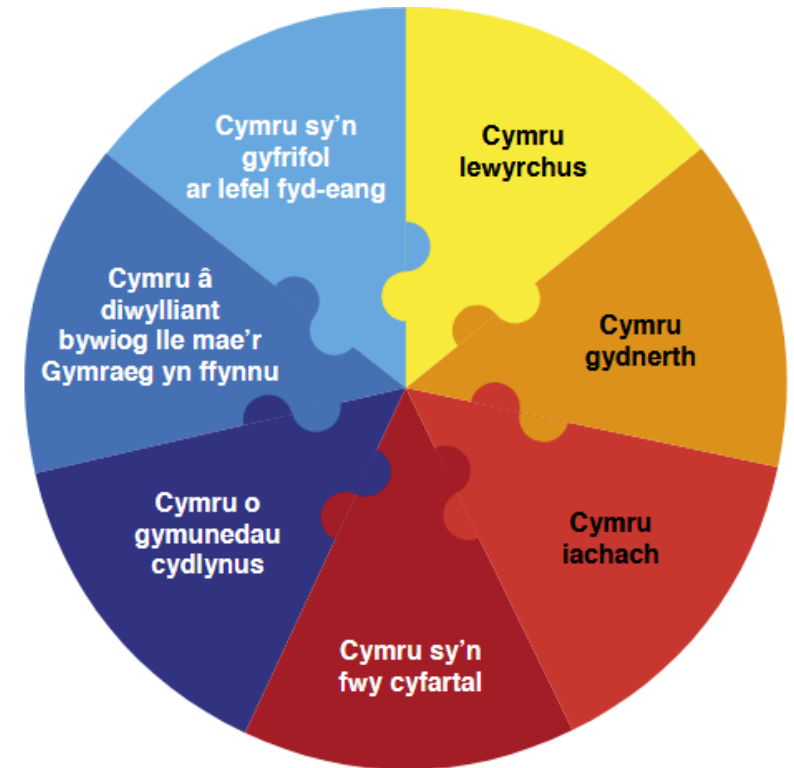
Rhagfyr 2024

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymru oedd un o'r gwledydd cyntaf yn y byd i ddiffinio'r cysyniad o Lywodraethiant Cymunedol yn y gyfraith, drwy ddarn unigryw o ddeddfwriaeth, sef Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Dyma'r 7 Nod:

1. [Cymru Ffyniannus](#): Economi arloesol, cynhyrchiol ac isel o ran carbon.
2. [Cymru Wydn](#): Cenedl sy'n cynnal yr amgylchedd naturiol ac yn defnyddio adnoddau'n ddoeth.
3. [Cymru Iachach](#): Pobl yn byw bywydau hirach, iachach gyda mwy o amser i'w mwynhau.
4. [Cymru Fwy Cyfartal](#): Lleihau anghydraddoldeb, a meithrin tegwch.
5. [Cymru o Gymunedau Cydlynol](#): Cymunedau cryf, gwydn a chefnogol.
6. [Cymru o Ddiwylliant Bywiog ac Iaith Gymraeg sy'n Ffynnu](#): Hyrwyddo'r iaith Gymraeg, ei diwylliant a'i threftadaeth.
7. [Cymru sy'n Gyfrifol yn y Byd](#): Gwneud ei rhan mewn byd teg a chynaliadwy.

(7 Nod Llesiant – mae Cymru'n gwneud pethau'n wahanol, 2015)